

Nota Gent – Apostelhuizen 1

Deel 3: programma van maatregelen

Davy Herremans

Joachim Rozek

Goed in erfgoed
Adolf Baeyensstraat 134G
9040 Sint-Amandsberg
www.goedinerfgoed.be

Colofon

Projectcode 2018F65

Nota Gent – Apostelhuizen 1

Gekoppelde archeologienota:

Projectcode 2017K123

<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/5493>

Opdrachtgever

Nele Van de Velde

Franklin Rooseveltlaan 166

9000 Gent

Uitvoerder

Goed in erfgoed Comm. V.

Adolf Baeyensstraat 134G

9040 Sint-Amandsberg

BTW BE 0669.484.003

© 2017 – Goed in erfgoed Comm. V.

Niets uit deze publicatie mag vermenigvuldigd worden, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook (digitaal, mechanisch, door fotokopie) zonder toestemming van Goed in erfgoed Comm. V.

Goed in erfgoed Comm. V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoud

1. Beschrijvend gedeelte	4
1.1. Administratieve gegevens	4
1.2. Aanleiding vooronderzoek	5
2. Gemotiveerd advies	5
2.1 volledigheid van het uitgevoerde onderzoek	5
2.2 aanwezigheid en waardering van een archeologische site	5
2.3 Impactbepaling van de geplande werken	6
2.4 Potentieel tot kennisvermeerdering	6
3. Bepaling van de maatregelen.....	7

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

initiatiefnemer	Nele Van de Velde Franklin Rooseveltlaan 166 9000 Gent
Projectcode	2018F65
Gegevens gekoppelde archeologienota	Projectcode 2017K123 https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/5493
Sitecode	GE-AP-2017
Nummer van het wettelijk depot of buitenlands equivalent hiervan	nvt
Erkend archeoloog	Herremans Davy - OE/ERK/Archeoloog/2017/00166
Betrokken actoren	Herremans Davy – Goed in Erfgoed – veldwerkleider Joachim Rozek – GATE archaeology – archeoloog / topograaf Geert Vermeiren – Stad Gent – wetenschappelijke begeleiding
Locatie projectgebied	Apostelhuizen 1, 9000 Gent
Bounding box	Idem als in archeologienota: xMin,yMin 105457.72,193776.10 : xMax,yMax 105494.70,193801.59
Oppervlakte percelen	Idem als in archeologienota: 411,39 m²
Kadaster	Gent, 4e AFD, Sectie D, nr 855p
Termijn onderzoek	13 juni 2018 – 15 juni 2018
Thesauri Inventaris Onroerend Erfgoed	Prospectie met ingreep in de bodem, proefsleuvenonderzoek
Onderdeel archeologische zone	Ja, Historische stadskern van Gent
Verstoorde zones	Er situeren zich verstoorde zones binnen het projectgebied. Er is geen aanduiding van gekarteerde zones waar geen archeologie meer te verwachten is.
Topografische kaart	Zie verslag van resultaten, figuur 1
Kadasterkaart	Zie verslag van resultaen figuur 2

1.2. Aanleiding vooronderzoek

Zie deel 2, Verslag van Resultaten

1.3 Resultaten proefputtenonderzoek

Zie deel 2, Verslag van Resultaten

2. Gemotiveerd advies

2.1 volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

De voorgelegde nota betreft de neerslag van een archeologisch vooronderzoek op basis van proefputtenonderzoek. In combinatie met de archeologienota op basis van bureauonderzoek wordt de nota beschouwd als volledig. De bestaande archeologische en historische bronnen, en de resultaten uit het proefputonderzoek leveren voldoende informatie om aan te tonen dat het potentieel tot kennisvermeerdering laag moet worden ingeschat. Bijkomend onderzoek wordt niet meer nodig geacht.

2.2 aanwezigheid en waardering van een archeologische site

Tijdens het proefputonderzoek werden diverse sporen en structuren aangetroffen uit de 18de en 19de eeuw. Het gaat om muurresten en diverse puinpakketten die werden aangevoerd als ophogings-, nivellerings- en opvullingslagen. De oudste 18de eeuwse ophogingspakketten rusten op het alluvium van de Schelde.

De aangetroffen sporen duiden op een ontwikkeling van een typische 18de eeuwse burgerlijke bebouwing van voor- en achterhuis op de percelen langs de Apostelhuizen en de Koepoortkaai. In de 19de en 20ste eeuw ontwikkelt zich een even typische koterij op de vrije ruimte op de percelen. Deze verdwijnt met de bouw van een loods in de 20ste eeuw.

Opvallend is het ontbreken van sporen en vondsten uit de middeleeuwen of 16de eeuw. Enkel in de verspitte en vermoedelijk ook aangevoerde grond van de verschillende ophogingspakketten kwamen een aantal 17de eeuwse scherven voor. De oudste ophogingslaag ter voorbereiding van de 18de eeuwse constructiewerken bevindt zich direct op een vermoedelijk middeleeuws of vroegmodern afzettingspakket van de Schelde (zie baksteenfragmenten in deze afzetting). Het lijkt er dan ook op dat de terreinen relatief laat bewoning hebben gekend.

De bewaringstoestand is niet optimaal. De muren zijn enkel bewaard op funderingsniveau. M2-3 en ook M13-M20 zijn vrijwel volledig uitgebroken zodat enkel een uitbraakspoor of een laag bakstenen is bewaard. De opéénvolgende bouwactiviteit zorgt voor een sterk geroerde bodem. Vondstmateriaal bevindt zich dan ook voornamelijk in secundaire contexten genre ophogingspakketten, uitbraaksporen en nivelleringslagen.

2.3 Impactbepaling van de geplande werken

De geplande werken voorzien de afbraak van de huidige loods en de bouw van twee volumes, waarvan het grootste volume deels is onderkelderd tot op een diepte van 3,70 m (+/- 81 m²). Daarenboven voorzien de plannen in de aanleg van een zwembad met een oppervlakte van +/- 24 m² dat zo'n 2,70 m wordt uitgegraven plaatfundering inc. Bijkomende eerder lokale verstoring mag verwacht worden van de funderingswerken (fundering op metaal en/of fundering met plaat en vorstrand, details verder te bepalen bij stabiliteitsonderzoek) voor het volume langs de straatkant en de aanleg van een de regenwaterput en de septische put ter hoogte van de garage. De impact van het volume in de tuin blijft beperkt gezien de vloerplaat zich 0,80 m boven het huidige maaiveldniveau situeert en de terreinen eerst worden opgehoogd.

2.4 Potentieel tot kennisvermeerdering

Gezien de beperkte bewaartoestand en de aard, datering en densiteit van de sporen, structuren en vondsten lijkt verder onderzoek niet aangewezen. Het merendeel van de sporen betreft de 19de eeuw. Enkel in de zone langs de Apostelhuizen zijn sporen van de 18de eeuwse bewoning bewaard. De bewaartoestand is echter niet optimaal en kenniswinst is geen garantie. Bovendien worden enkel bij de aanleg van de septische put, de kelder en het zwembad de archeologisch relevante lagen – met name de 18de eeuwse bewoningslagen en structuren- bereikt. Ter hoogte van het zwembad is de bewaartoestand slecht (cfr. uitbraak M2 en M3). Langs de Apostelhuizen werd de oostelijke buitenmuur van de 18de eeuwse woning aangesneden. Hierdoor kunnen we de precieze impact van de kelder op de 18de eeuwse bebouwing inschatten. Concreet gaat het om een verstoring van het 18de eeuws huis over een strook van +/- 3,5 bij 10 m (35 m² ter hoogte van het westelijk deel van de kelder) waarvan al zo'n 12 m² werd onderzocht tijdens dit proefputtenonderzoek. Het oostelijk deel van de kelder betekent vooral een vernietiging van de 19de eeuwse sporen. De impact van de septiek is eerder lokaal. Dit betekent dat de 18de eeuwse bewoning slechts over een zone van zo'n 23 m² (35 m² -12 m²) verder zou kunnen worden onderzocht waardoor de kans op de nodige ruimtelijk inzichten om tot kenniswinst te komen beperkt zijn.

3. Bepaling van de maatregelen

Bovenstaand gemotiveerd advies gaat er vanuit dat het potentieel tot kennisvermeerdering laag is en dat daardoor verder archeologisch onderzoek kosten-baten niet aangewezen lijkt.

Er dient dus geen programma van maatregelen te worden opgesteld.